امتحان درس:فارسی هشتم پایه : هشتم ۱ و هشتم ۲ سال تحصیلی : ۱۴۰۴/۱۴۰۳ نام دبیر: رفیعی راد	به نام خدا سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان دبیرستان شهید بهشتی۱ شیروان	نام و نام خانوادگی : کلاس: تاریخ امتحان :۱۴۰۳/۱۰/۱۷ مدت امتحان : ۸۰دقیقه ساعت شروع امتحان : ۹صبح

«هر نیاز کشور یک سمپادی آماده اثر گذاری »

معنی ومفهوم شعر و نثر(۵نمره)

مفهوم ابیات و عبارت های زیر را به نثر روان بنویسید

۱) عقل ها، حیران شود کز خاک تاریک نژند ❀❀❀ چون برآید این همه گل های نغز کام کار (۱)

۲) یکی را به سر، بر نهد تاج بخت ❀❀❀ یکی را به خاک اندر آرد ز تخت (۱)

۳) حدّ من نیست ثنایت گفتن ❀❀❀ گوهر شکر عطایت سُفتن(۱)

۴) روزی ناگاه از پسِ وزیر بدان خانه در شد. گودالی دید در آن خانه چنان که جولاهگان را باشد. وزیر را دید پای بدان گودال فرو کرده.(۰/۵)

۵) ای فرزندم! مرا کمترین گمانی در آن نیست که تو ایران را دوست می‌داری؛ لیک دوست داشتن، بسنده نیست.(۰/۵)

۶) دشمنان تیره‌رای و خیره‌روی ما نیز به ناچار، این سرزمین را بدین نام سپند و ارجمند می‌نامند.(۰/۵)

۷) . اکنون عصر چیرگی ماشین و رایانه و به طور کل، روزگار تسلّط دستاوردهای علمی و فنّاوری بر تار و پود زندگی بشر است. (۰/۵)

www-kanoon-ir

معنی واژه(۲نمره)

۸)معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.(۲نمره)

روزگاری چرتکه، چاپار، پیک، پرنده نامه رسان و **اُسطُرلاب** در جامعه و محیط زندگی اجتماعی نقش داشته‌اند.

هر شب که روی به جامه خواب ❖※❖ کن نیک **تأمل** اندر این باب

گفت: «آری خانه او **بی‌ریا** ست ❖※❖ فرش‌هایش از گلیم و **بوریا**ست

چون نپرسی کاین **تماثیل** از کجا آمد پدید؟ ❖※❖ چون نجویی کاین تصاویر از کجا شد آشکار؟

گفتم که روی خوبت، از من چرا نهان است؟ ❖※❖ گفتا: تو خود حجابی، ورنه رُخم **عیان** است!

برق از شوق که می خندد بدین سان قاه قاه؟ ❖※❖ ابر از **هجر** که می -گرید بدین سان زار زار؟

بدین‌سان برترین و گرامی‌ترین **ارمغان** ایران به دیگر سرزمین‌ها، اندیشه و خرد و فرهنگ بوده است.

اُسطُرلاب ( ) **تأمل**( ) **بی‌ریا**( ) **بوریا**( ) **تماثیل** ( )

عیان( ) **هجر** ( ) **ارمغان**( )

درک مطلب(۵نمره)

۹) ضرب المثل به کار رفته ،در عبارت زیر را چه موقع به کار می برند؟(۰/۵)

«اگر در پاسخ به حرف آنها بگوییم: «ماهی را هر وقت از آب بگیری تازه است»، آه بلندی می‌کشند و می‌گویند: «هی! دیگر آن نیرو و انرژی جوانی در ما نیست»

الف) هرگاه بخواهند اهمّیّت وقت شناسی را گوشزد کنند. ب) وقتی بخواهند شخص نا امیدی را به آغاز کاری تشویق کنند.

ج) هرگاه بخواهند فرصت از دست رفته را بی اهمّیّت نشان دهند. د) وقتی بخواهند از عاقبت نیک کاری خبر دهند.

۱۰) کدام گزینه به مفهوم بیت « زنهار مگو سخن به جز راست ❖※❖ هر چند تو را در آن، ضررهاست» نزدیکتر است؟(۰/۵)

الف)گر راست سخن گویی و در بند بمانی /به زان که دروغت دهد از بند رهایی

ب) راستی موجب رضای خداست / کس ندیدم که گم شود از ره راست

ج)ببیچ سخن گفتن آن گاه کن / که دانی که در کار گیرد سخن

د) سخندان پرورده ، پیر کهن / بیندیشد آن گاه گوید سخن

۱۱)کدام گزینه با بیت زیر ارتباط معنایی کمتری دارد (۰/۵)

«او پادشاه و بنده و نیک و بد آفرید ❖※❖ بد بخت و نیک بخت و گرامی و خوار کرد

الف)کلاه سعادت یکی بر سرش/ / گلیم شقاوت یکی در برش

ب) به امرش وجود از عدم نقش بست // که داند جز او کردن از نیست ،هست؟

ج) گلستان کند آتشی بر خلیل // گروهی برآتش برد زآب نیل

د) یکی را به سر برنهد تاج بخت // یکی را به خاک اندر آرد ز تخت

۱۲)مرد گفت: «خداوندش را بگوی که گرگ ببُرد.» غلام گفت: «به خدای چه بگویم؟!»

منظور از خداوند و خدا در حکایت به خدا چه بگویم چه کسانی هستند(۰/۵)

۱۳) کدام گزینه به مفهوم بیت « حدّ من نیست ثنایت گفتن ❖※❖ گوهر شکر عطایت سُفتن » نزدیک است؟(۰/۵)

الف)برای ستایش بخشش های تو بایستی کاری سخت (مانند سوراخ کردن مروارید)انجام داد.

ب) اگر انسان به ثنا و ستایش پروردگار خویش بپردازد ،رزق و روزی اش افزایش خواهد یافت.

ج) من در حدی نیستم که بتوانم تو را ستایش کنم و از عهده ی شکر گزاری بخشش هایت برایم.

د) ستایش کردن تو در توان من نیست زیرا که شکر تو گفتن برایم مانند مروارید با ارزش است.

www-kanoon-ir

ضمن مطالعه حکایت زیر به سوالات پاسخ دهید

وقتی جولاهه‌ای به وزارت رسیده بود هر روز بامداد برخاستی و کلید برداشتی و در خانه باز کردی و تنها در آنجا شدی و ساعتی در آنجا بودی. پس برون آمدی و به نزدیک امیر رفتی. امیر را خبر دادند که او چه می‌کند. امیر را خاطر به آن شد تا در آن خانه چیست؟ روزی ناگاه از پسِ وزیر بدان خانه در شد. گودالی دید در آن خانه چنان که جولاهگان را باشد. وزیر را دید پای بدان گودال فرو کرده. امیر انگشتری از انگشت بیرون کرد و گفت بگیر و در انگشت کن. تاکنون وزیر بودی و اکنون امیری! ما ابتدای خویش فراموش نکرده‌ایم که ما این بودیم. هر روز زندگی گذشته خود را به یاد می‌آورم، تا خود به غلط نیفتم. امیر او را گفت که این چیست؟ وزیر گفت یا امیر، این همه دولت که مرا هست همه از امیر است.

۱۴) پیام حکایت فوق را در یک سطر توضیح دهید؟ (۱)

۱۵)منظور از عبارت « تاکنون وزیر بودی و اکنون امیری»چیست؟(۱)

۱۶) کدام گزینه به مفهوم بیت « کیست آن صورتگر ماهر که بی تقلید غیر /این همه صورت برد بر صفحه هستی به کار » نزدیک است؟(۰/۵)

الف)جز نقش تو نیست در ضمیرم / جز نام تو نیست بر زبانم

ب) چیست این سقف ساده ی بسیار نقش / زین معما هیچ دانا در جهان آگاه نیست

ج) پیش رویت دگران صورت بر دیوارند/ نه چنین صورت و معنی که تو داری دارند

د) نقشبندی بی قلم نه کار هر صورتگری است/ چهره پرداز خط سبز بتان پیداست ،کیست.

دانش های زبانی(۳نمره)

۱۷) مفعول را در نمونه های زیر مشخّص کنید و داخل کمانک بنویسید(۰/۵)

هر چه می‌پرسیدم از خود از خدا ❁ از زمین از آسمان از ابرها ( )

تجربه های بسیاری از سفر بر گرفتیم ( )

۱۸)در کدام گزینه، اجزای جمله، به درستی مشخص شده است(۰/۵)

الف)دردمندان به چنین درد نخواهند دوا را

دردمندان: نهاد / به: حرف اضافه / چنین: متمم / درد: مسند / نخواهند: فعل / دوا : مفعول

ب) من بدین خوبی و زیبایی ندیدم روی را

من: نهاد / بدین (به این) : متمم و حرف اضافه / خوبی و زیبایی: مسند / ندیدم: فعل / روی : مفعول

ج) ما را همه شب، نمی‌برد خواب / ای خفته، روزگار دریاب

ما: نهاد / همه شب: مفعول / نمی‌برد: فعل / خواب: مسند

ای: حرف ندا / خفته: نهاد / روزگار: مفعول / دریاب: فع

د) هر که نداند سپاسِ نعمتِ امروز / حیف خورَد بر نصیبِ رحمتِ فردا

هر که : نهاد / نداند: فعل / سپاس نعمت امروز: مفعول

۱۹)در کدام گزینه « مسند » وجود ندارد ؟(۰/۵)

الف) او قهرمان خواهد شد ب) ایران سرزمین دلیران است

ج) رضا از باشگاه بیرون رفته بود د) فضای زندگی ما سرشار از مهر گشت

۲۰) هسته‌های گروه‌های اسمی جملات زیر در کدام گزینه آمده است(۰/۵)

وقتِ ما / در سلسله یِ کائنات/ جایِ مخصوص/ دارد/ و/ باید/ آن را/ برای کارهای مفید/ صرف کنیم

الف) ما –کائنات- مخصوص- آن- مفید

ب)ما- سلسله- مخصوص- باید- مفید

ج)وقت- سلسله- جا- آن –کار

د)وقت- کائنات- جا- باید- کارهای

www-kanoon.ir

۲۱)آرایه کدام گزینه درست است(۰/۵)

الف) محمد فرشته بی‌پناهی است(تشبیه)

ب) اکنون او را رها می کنم تا آنگاه که بتواند فلسطین را بی غلط تلفظ کند(تشخیص)

ج)هر قدر هم که تاریخ درنگ کند(تلمیح)

د) سنگ در دست کودکان حماسه می آفریند(جناس)

۲۲)در بیت زیر کدام آرایه به کار نرفته است(۰/۵)

ای هدهد صبا به سبا می‌فرستمت// بنگر که از کجا به کجا می‌فرستمت

الف)جناس ب) تلمیح ج)تشخیص د)تضاد

دانش های ادبی(۳نمره)

۲۳)در کدام گزینه آرایه جناس و تشخیص به کار رفته است(۰/۵)

الف) بشر ماورای جلالش نیافت// بصر منتهای جمالش نیافت //// چهره‌اش روشن است چونان خورشید

ب) یکی را به سر برنهد تاج بخت// یکی را به خاک اندر آرد//// ز تخت محمد فرشته بی‌پناهی است

ج)زمان خوشدلی دَریاب و دُریاب// که دائم در صدف گوهر نباشد//// رخسار فلسطین پرفروغ و تابان می‌شود

د) چو ایران نباشد تن من مباد// در این بوم و بر زنده یک تن مباد//// در برابر این تیرگی و آنها که در بالا در پروازند

۲۴)در کدام بیت آرایه تشبیه به کار نرفته است(۰/۵)

الف) لنگ لنگان قدمی برمی‌داشت// هر قدم دانه شکری می کاشت

ب) آمد آن شکرگزاریش به گوش// گفت کای پیر خرفت گشته خموش

ج) نوجوانی به جوانی مغرور //رخش پندار همی راند ز دور

د) شکر گویم که مرا خوار نساخت// به خسی چون تو گرفتار نساخت

۲۵) در بیت « حد من نیست ثنایت گفتن// گوهر شکر عطایت سفتن» «مشبه» و «مشبه به» کدام است(۱)

«مشبه» ( ) «مشبه به» ( )

۲۶)در کدام گزینه آرایه جناس وجود ندارد(۰/۵)

الف) این بوی روح پرور از آن خوی دلبر است ◆※◆ زین آب زندگانی از آن جوی کوثر است

ب) درشت است پاسخ ولی کن درست ◆※◆ درستی درشتی نماید نخست

ج)لبخند تو خلاصه خوبی‌هاست ◆※◆ لختی بخند خنده گل زیباست

د)-تا نشود راز چو روز آشکار ◆※◆ تا نشویم از پدرش شرمسار

۲۷)در بیت(ره ما گر کج است و ناهموار// تو خود این ره چگونه می‌پویی) اولین بیت شعری باشد طرز قرار گرفتن قافیه در کدام قالب شعری جا می‌گیرد(۰/۵)

الف) قطعه ب) قصیده ج) مثنوی د) غزل

تاریخ ادبیات (۲نمره)

۲۸) این آثار را در جای مناسب جدول بنویسید(دو اثر اضافه است)(۲)

(اسرار التوحید - کار نامه بلخ - به قول پرستو- فرزند ایران- جامع التمثیل-بهارستان)

نام شاعر یا نویسنده	قیصر امین پور	میر جلالدین کزازی	محمد حبله رودی	محمد بن منوّر
نام اثر				

ایام به کام

فارسی هشتم - دی ۱۴۰۲ - مدرسه شهید بهشتی شیروان
مائده محمدیارلو، رتبه ۱۰۲ کشور، دانشجوی فرهنگیان

۱) عقل انسان شگفت‌زده می‌شود که چگونه از خاک تیره‌ی سرد و بی‌روح این همه گل‌های زیبا می‌روید؟!

۲) هر کس را که بخواهد عزت و بزرگی می‌بخشد و هر کس را نخواهد از تخت پادشاهی به زیر می‌آورد و خوار و بدبخت می‌بیند.

۳) من در حدی نیستم که تو را ستایش کنم و نمی‌توانم آن گونه که شایسته است شکرگزار تو باشم.

۴) روزی بی‌خبر از وزیر وارد خانه شد، کودکی دید که برای غار با فندک بازی می‌کرد، وزیر را دید که در رختخواب نشسته است.

۵) ای فرزندان من، درس مهم‌ترین شیء هم وجود ندارد که تو ایران را دوست داری ولی دوست داشتن کافی نیست.

۶) دشمنان بدخواه و بداندیش و گستاخ ما نیز به ناچار این سرزمین را به این نام مقدس و ارجمند می‌نامند.

۷) در زمان حال، دوران برتری و تسلط ماشین‌ها و رایانه‌ها فرارسیده است و به طور کلی دستاوردهای علمی و فناوری بر تمام جنبه‌های زندگی انسان مسلط شده است.

www.konoor.ir

Scanned with CamScanner

۸- اسطرلاب (ابزاری برای تعیین وضعیت ستارگان در روزگار قدیم)
تأمل (اندیشیدن) بی ریا (بدون تظاهر و خودنمایی)
بوریا (حصیری که از نی می بافند) تماثیل (مثل ها، تصویرها)
عیان (آشکار، ظاهر) هجر (دوری، فراق)
(ارمغان (سوغات))

۹- گزینه ب

۱۰- گزینه الف

۱۱- گزینه ب

۱۲- خداوندش (صاحبش) - خدای (پروردگار)

۱۳- گزینه ج

۱۴- انسان نباید هیچ وقت اصل و ریشه خودش را فراموش کند.

۱۵- منظور رسیدن از جایگاه پایین به مقام و منزلت بالا است.

۱۶- گزینه د

۱۷- ۱(هرچه) ۲- (تجربه های بسیاری)

۱۸- گزینه د

۱۹- گزینه ج

۲۰- گزینه ج

۲۱- گزینه الف

۲۲- گزینه د

۲۳- گزینه ج

۲۴- گزینه ب

۲۵- مشبه (نشئه) مشبه به (نوشه)

www.kanoon.ir

Scanned with CamScanner

Subject:
Year: Month: Day:

Sa Su Mo Tu We Th Fr

۲۶ - نزینه ج

۲۷ - الف (قطعه)

۲۸ -

- قیصر امین پور (به قول پرستو)
- میر جلال الدین کزازی (فرزند ایران)
- محمد حسین بهروزی (جامع التمثیل)
- محمد بن منور (اسرار التوحید)

Scanned with CamScanner